

Η ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ ΠΑΡΑΣΗΜΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΒΑΡΝΑΒΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΕΟΔΩΡΟΝ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ

Κατά τή διάρκεια σεμνῆς τελετῆς στό Γραφεῖο τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσοστόμου καί στήν παρουσία μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, κληρικῶν καί ἄλλων ἐπισήμων, ἐπιστημόνων, τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καί τοῦ Ἰδρύματος Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', πολλῶν φίλων καί ἐκτιμητῶν τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου τοῦ κ. Θεοδώρου Παπαδοπούλου, ὁ Μακαριώτατος ἀπένειμε σ' αὐτόν, ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τό ἀπόγευμα τῆς Δευτέρας, 10ης Δεκεμβρίου 2012, τήν ἀνώτατη τιμητική διάκριση αὐτῆς, τό Χρυσοῦν Παράσημο τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα, «γιά τή συνολική προσφορά του, τόσο πρός τήν ἱστορική ἐπιστήμη, ὅσο καί πρός τήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου γενικότερα, μέ τό ἐπιστημονικό, συγγραφικό καί ἐρευνητικό του ἔργο».

Ὁ Μακαριώτατος κατά τήν τελετή προσφώνησε τόν τιμῶμενο ὡς ἀκολούθως:

«Πολυσέβαστέ μας κύριε Παπαδόπουλε,

Ὅπως ὁ ἱστοριοδίφης σταματᾷ μέ θαυμασμό μπροστά στά μεγάλα γεγονότα τῆς Ἱστορίας, τά ὁποῖα ἐπηρέασαν τήν περαιτέρω πορεία τῶν λαῶν ἢ τῆς ἀνθρωπότητας, κατά παρόμοιο τρόπο καί μεῖς, μελετώντας τό ὠριγένειο, πολυσχιδές καί ἐμβριθέστατο ἐπιστημονικό σας ἔργο, σταματοῦμε μέ δέος καί ἀπέραντο θαυμασμό μπροστά στήν ἐπιστημονική σας προσωπικότητα καί προσφορά τόσο πρός τά κυπριακά γράμματα ὅσο καί πρός τά διεθνή

ἐπιστημονικά δρώμενα.

Ἀναμφίβολα μέ τήν ἀκάματη ἐπιστημονική σας δραστηριότητα ἀναδείξατε τόν ἑαυτόν σας ὡς τήν ἀξιολογότερη καί διαπρεπέστερη ἱστορική φυσιογνωμία, πού ἀνέδειξε ὁ Ἑλληνισμός τῆς Μεγαλονήσου.

Ὁ κύριος Θεόδωρος Παπαδόπουλος, μετά τήν ἀποφοίτησή του ἀπό τήν πνευματική τροφή τῆς Κύπρου μας, τό Παγκύπριο Γυμνάσιο, ἀναγκάστηκε, λόγω τῶν σκληρῶν μέτρων τῆς Παλμεροκρατίας, νά μεταναστεύσει στό τότε Βελγικό Κογκό, ὅπου ἐργάστηκε ἀπό τό 1939-1945 σέ μεταλλευτική ἐταιρεία μαθαίνοντας ταυτόχρονα τίς γλῶσσες τῶν ἰθαγενῶν, ἰδιαιτέρως δέ τή Σουαχίλι.

Μετά τό Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο σπούδασε στό Λονδίνο Ἀρχαία Ἑλληνική καί Γαλλική Φιλολογία καί Φιλοσοφία καί σέ μεταπτυχιακό ἐπίπεδο Μεσαιωνική καί Νέα Ἑλληνική Φιλολογία.

Ἡ ἀγάπη του πρός τήν Ἐκκλησία φαίνεται καί ἀπό τή διδακτορική του διατριβή, πού εἶχε ὡς θέμα «Ἡ Ἱστορία τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας καί τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐπί Τουρκοκρατίας».

Στή συνέχεια ἐργάστηκε στό Ἰνστιτοῦτο Ἐθνολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, διευρύνας ἔτι περαιτέρω τούς ἐπιστημονικούς του ὀρίζοντες.

Τελικά, τό 1963, μετά ἀπό πρόσκληση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄, ἐπανέρχεται στήν Κύπρο καί ἐπιδίδεται στήν ἐπιστημονική ἔρευνα, ἐπί παντός ἐπιστητοῦ, πού ἀφορᾷ τίς πηγές καί τήν ἱστορία τῆς Κύπρου.

Στόχος ὅλων τῶν ἐπιστημονικῶν του ἐρευνῶν εἶναι νά ἀποδείξει καί ἐπιστημονικῶς τήν ἀδιάσπαστη παρουσία τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου στόν τόπο μας, ἀπό τούς προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα. Ἡ βιβλιογραφία του, μόνο στόν τομέα τῆς Κυπριακῆς Ἱστορίας (Ἀρχαίας, Μεσαιωνικῆς καί Σύγχρονης), τῆς Λαογραφίας καί Φιλολογίας ὑπερβαίνει τούς 120 τίτλους.

Παράλληλα ἀσχολεῖται ἐνδελεχῶς μέ τή θεωρία καί μεθοδο-

λογία τῶν ἐπιστημῶν τοῦ ἀνθρώπου καί ἡ βιβλιογραφία του στόν τομέα αὐτόν ἀριθμεῖ 40 τίτλους.

Μέ τό «ὠριγένειο» τοῦτο, ὅπως τό χαρακτηρίσαμε, ἔργο ἀναδεικνύεται ἐμβριθέστατος γνώστης τῶν συγχρόνων ἐπιστημολογικῶν μεθόδων καί ἀξιοθαύμαστος ἐρευνητής πολλῶν σκοτεινῶν πτυχῶν τῆς Κυπριακῆς Ἱστορίας, τίς ὁποῖες φώτισε μέ τό ὀξύ ἐπιστημονικό του τάλαντο καί διεισδυτικό του πνεῦμα.

Πλήν τοῦ ἐπιστημονικοῦ - ἐρευνητικοῦ πεδίου, ὁ κύριος Παπαδόπουλος ὑπῆρξε ὁ κατ' ἐξοχήν πρωτεργάτης τοῦ ἐπιστημονικοῦ γίνεσθαι τῆς νεοσύστατης Κυπριακῆς Δημοκρατίας. Τό 1965 πρωτοστατεῖ καί, μέ τήν ὑποστήριξη τοῦ Μακαρίου, ιδρύει τό «Κέντρο Ἐπιστημονικῶν Ἑρευνῶν Κύπρου», τό ὁποῖο διευθύνει, ὡς Πρόεδρος αὐτοῦ, μέχρι καί τό 1981. Στό διάστημα αὐτό ὀργανώνει τό Κέντρο, τό ὁποῖο λειτουργεῖ μέ τίς πύο σύγχρονες ἐπιστημονικές μεθόδους καί παράγει ἀξιόλογο ἔργο, πού τιμᾷ τό ἐπιστημονικό τοῦτο Ἰδρυμα καί κατ' ἐπέκταση τήν Κύπρο.

Μεριμνᾷ μέ ἀγάπη πολλή γιά τήν ἐπανέκδοση κλασσικῶν ἔργων τῆς κυπριολογικῆς γραμματείας (χρησιμοποιῶ τόν ὄρο κυπριολογικός, γιατί αὐτόν χρησιμοποιεῖ καί ὁ ἴδιος), πού εἶχαν ἐξαντληθεῖ, ὅπως π.χ. τήν περισπούδαστη τρίτομη Ἱστορία τῆς Νήσου Κύπρου τοῦ Φίλιου Ζαννέτου.

Διετέλεσε μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καί Ἐκδότης τοῦ ἐτησίου ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ τῆς «Ἐταιρείας Κυπριακῶν Σπουδῶν», ἡ ὁποία ἐπί τῶν ἡμερῶν του ἐπανεξέδωσε βασικά ἔργα τῆς Κυπριακῆς Ἱστορίας. Μέ τήν ιδιότητά του αὐτή ὀργάνωσε τά πρῶτα δύο Κυπριολογικά Συνέδρια, τό 1969 καί τό 1982. Μέ τά Συνέδρια αὐτά κατέστησε τήν Κύπρο πρωτεύουσα τῆς διεθνοῦς Ἐπιστήμης σ' ἐκεῖνες τίς περιόδους. Καί τοῦτο δέν εἶναι μικρό. Ὑπῆρξε μιᾷ ρηξικέλευθος ἐπιστημονική ἐνέργεια! Στή συνέχεια ἐπιμελεῖται τήν ἔκδοση τῶν Πρακτικῶν, θέτοντας ἔτσι τίς βάσεις τοῦ ἐπιστημονικῶς ἐργάζεσθαι, γιά τούς νεότερους μας ἐπιστήμονες.

Ἐξέδωσε, ἐπίσης, τούς τόμους 28 ἕως 50 τοῦ περιοδικοῦ «Κυ-

πριακαί Σπουδαί».

Ὁ τιμώμενος διετέλεσε γιά ἕνα τέταρτο τοῦ αἰῶνα Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Ἐπιτροπῆς Ἱστορικῶν Ἐπιστημῶν (1976-2001) καί Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Ἐπιτροπῆς Βυζαντινῶν Σπουδῶν.

Υἠήρξε μέλος τῶν ἀντιπροσωπειῶν τῆς Κύπρου στήν Ἐπιτροπή Ἀνωτέρας Παιδείας καί Ἐρεῦνης τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης καί στή Γενική Συνέλευση τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ.

Οἱ μεθοδολογικές συμβολές τοῦ τιμωμένου στούς τομεῖς τῆς Φιλοσοφίας καί Μεθοδολογίας τῆς Ἱστορίας ἀνέρχονται σέ πολλές δεκάδες καί πολλές ἀπό αὐτές εἶναι ἀνακοινώσεις σέ ἐπιστημονικά διεθνή Συνέδρια, πού ἐντυπωσίασαν. Ἡ εἰσήγησή του λ.χ. στό II' Διεθνές Συνέδριο Ἱστορικῶν Ἐπιστημῶν, στή Μόσχα, τό 1970, πού ἀναφέρεται στή μέθοδο τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν στήν Ἱστορία, ἐξεδόθη ὑπό τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως καί ἀναδημοσιεύτηκε σέ Βελγικό περιοδικό, γιά ἐνημέρωση τῶν καθηγητῶν τῆς Ἱστορίας.

Ἐπίσης τό ἔργο του γιά τά Ἀνθρωπολογικά Κριτήρια τῆς Ἐννοίας τῆς Προόδου δημοσιεύτηκε στό διεθνές περιοδικό τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ «Διογένης» στά Ἀγγλικά, Γαλλικά, Ἰσπανικά καί Ἀραβικά.

Ὁ κύριος Παπαδόπουλος εἶναι ἕνας ἐμβριθέστατος ἱστοριοδίφης. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἔδωσε πολύ μεγάλη ἔμφαση στήν ἀναδίφηση, στήν ἔκδοση καί στόν σχολιασμό τῶν πηγῶν. Καρπός αὐτῆς τῆς ἐπιστημονικῆς του ἐμβρίθειας εἶναι ἡ περίφημη καί περισπούδαση «Κυπριολογική Βιβλιοθήκη», πού ἀριθμεῖ συνολικά 20 τόμους. Ἀνάμεσα σ' αὐτούς ἐξέχουσα θέση κατέχουν «Τό Ἐνωτικόν Δημοψήφισμα» σέ 2 ὀγκῶδεις τόμους καί «Ἡ ὀργάνωσις τοῦ ἐθνικοῦ κινήματος» ἐπίσης σέ 2 μεγάλους τόμους. Ἐντός τῶν ἡμερῶν ἀναμένεται ἡ ἔκδοση καί τοῦ 29ου τόμου, πού ἔχει τίτλο «Ἡ ἐκατόμβη τῆς 9ης Ἰουλίου».

Μεταξύ τῶν ἄλλων σπουδαίων ἐκδοθέντων βιβλίων του, πού δέν ὑπάγονται στήν Κυπριολογική Βιβλιοθήκη, ἀναφέρω τά «Κοινωνικά καί ἱστορικά δεδομένα γιά τόν πληθυσμό τῆς Κύπρου

ἀπό τό 1571 μέχρι τό 1881», τά «Προξενικά» ἔγγραφα τοῦ 19^{οῦ} αἰῶνος», καί τό «Σῶμα τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἐγγράφων» σέ δύο ὀγκώδεις τόμους.

Ὁ ὀτρητός αὐτός θεράπων τῆς Ἐπιστήμης ἐξέδωσε τελευταίως τόν ἀρχαιότερο κώδικα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου, τήν «Ἐκκλησιαστική Σάλπιγγα» τοῦ Στυλιανοῦ Χουρμουζίου σέ 8 τόμους, μέ συγκινητικό πρόλογο τοῦ πατέρα του Χαράλαμπου Παπαδόπουλου, πού ἀποτελεῖ κόσμημα γιά τή Βυζαντινή μας Ὑμνολογία.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος, ἐδῶ καί πολλά χρόνια, διευθύνει, μετά πολλῆς ἐπιμέλειας, τήν ἔκδοση τῆς «Κυπριακῆς Ἱστορίας». Πρόκειται γιά ἓνα ἡράκλειο ἐπιστημονικό ἄθλο, ὁ ὁποῖος θά παραμείνει «κτῆμα ἑσαεί» τόσο τῆς Ἱστοριοφιλολογικῆς Ἐπιστήμης ὅσο καί τοῦ εὐρύτερου φιλομαθοῦς κοινοῦ. Ἐσχάτως ἐξεδόθη ὁ ἕκτος τόμος, χιλίων περίπου σελίδων, μέ τόν τίτλο «Τουρκοκρατία». Μέ τήν ἔκδοση κάθε τόμου κυκλοφορεῖ παράλληλα καί ἓνας τόμος μέ τίτλο «Μελέται καί Ὑπομνήματα». Ἐπίσης κυκλοφόρησαν καί τρία παραρτήματα, τά ὁποῖα περιέχουν τίς ἀναγκαῖες εἰκονογραφήσεις.

Στόν κύριο Παπαδόπουλο ὀφείλεται ὁ ὅλος προγραμματισμός τοῦ ἔργου, ἡ ἐπιλογή τῶν εἰδικῶν ἐπιστημόνων στόν τομέα τῆς Κυπριακῆς Ἱστορίας καί Πολιτισμοῦ, ὁ ἔλεγχος τῶν μεταφράσεων τῶν ξένων ἐπιστημόνων, καθῶς καί ἡ σύνταξη τῆς διεθνοῦς βιβλιογραφίας.

Ἦδη ἐργάζεται ἐντατικά γιά τήν ἔκδοση καί τοῦ τελευταίου τόμου, πού θά τιτλοφορεῖται «Ἀγγλοκρατία», καί ἀπό τά βάθη τῆς ψυχῆς μας τοῦ εὐχόμεθα ὅπως ὁ Κύριος τόν ἀξιώσει νά δεῖ νά ὀλοκληρώνεται καί τό ἐπιστημονικό του τοῦτο ἐπίτευγμα.

Ἀγαπητοί μου συνδαιτυμόνες,

Σύμφωνα μέ τή φράση τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «καί τί ἔτι λέγω; Ἐπιλείπει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περί» (Ἐβρ. 11, 32) τῶν ἐπιστημονικῶν ἐκδόσεων τοῦ ἀκάματου τούτου ἐργάτου τοῦ ἀμπελῶνος τῆς Ἱστοριοφιλολογικῆς Ἐπιστήμης.

Θά ἀναφέρω, ὅμως, ἓνα εὐγενικό του ὄραμα, τό ὁποῖο, ὅπως

μᾶς εἶπε, μέ πολύ μεγάλη χαρά, πραγματοποιήθηκε πρίν ἀπό λίγες μέρες.

Ὁ ἀείμνηστος Μακάριος, ὁ μέγας αὐτός ὁραματιστής τῆς ἐλευθερίας τῆς Πατρίδας καί τῆς διαδόσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἤθελε πάρα πολύ νά προωθήσει τήν ἐξωτερική ἱεραποστολή στήν Ἀφρική καί νά μεταφέρει τά ζωογόνα καί λυτρωτικά μηνύματα τοῦ Χριστιανισμοῦ στούς μαύρους, πρὸς τοὺς ὁποίους ἔτρεφε ἰδιαιτέρη συμπάθεια. Γιά τήν ἐπιτυχία τοῦ ὑψηλοῦ τούτου στόχου, σχεδίαζε νά ἱδρύσει «Κέντρον Ἀνατολικῶν Σπουδῶν» μέ πρῶτο καί βασικό στόχο τή μετάφραση τῆς Καινῆς Διαθήκης στή γλῶσσα τῶν ὑποσαχαρείων λαῶν, πού λέγεται Σουαχίλι.

Ὁ κύριος Παπαδόπουλος, ἐπομένως, πού γνωρίζει ἄριστα τήν Σουαχίλι, ἀποτελοῦσε ἓνα θεόσταλτο δῶρο γιά τόν Μακάριο. Τόν κάλεσε καί τοῦ ἀνακοίνωσε τοὺς στόχους του καί φυσικά ὁ κύριος Παπαδόπουλος ἐνστερνίσθη πλήρως τοὺς ὁραματισμούς τοῦ Μακαρίου.

Καρπὸς αὐτῆς τῆς στοχοθεσίας ἦταν τό ἐπιστημονικό πόνημα τοῦ τιμωμένου μας μέ τίτλο «Προλεγόμενα εἰς τήν μετάφρασιν τῶν Γραφῶν εἰς τήν Σουαχίλι». Ὁ ἴδιος, ὅπως μᾶς εἶπε, πολύ κουράστηκε νά γράψει αὐτή τή διατριβή, τήν ἀγάπησε πολύ καί τήν θεωρεῖ ὡς ἓνα ἀπό τά σπουδαιότερα ἔργα τῆς ζωῆς του. «Μέ τή διατριβή αὐτή - λέγει - κατέθεσα τήν ἐπιστημονική προβληματική, ἔθεσα τίς συντεταγμένες καί προετοίμασα διεθνῶς τή μέθοδο τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης στή Σουαχίλι». Στή διατριβή αὐτή ὑπάρχουν ὑποδειγματικοί τρόποι μετάφρασης μέ ἀρκετές περικοπές καί ἀπό τοὺς τέσσερις εὐαγγελιστές. Ἀπό ξένους ἐπιστήμονες χαρακτηρίστηκε ὡς «ἔργον θεμελιώδους σημασίας».

Δυστυχῶς, ὁ ἀδόκητος θάνατος τοῦ Μακαρίου δέν ἐπέτρεψε τήν πραγματοποίηση τῶν εὐγενικῶν καί χριστιανικῶν αὐτῶν ὀνείρων.

Ὅμως, πρίν ἀπό λίγο καιρό, ὁ Μητροπολίτης Κένυας Μακάριος τοῦ ἔφερε ὡς δῶρο τήν Καινή Διαθήκη μεταφρασμένη στή

Σουαχίλι. Ἡ μετάφραση ἔγινε ἀπό καθηγητές τῶν Πανεπιστημίων τῆς Κένυας καί τῆς Τανζανίας, οἱ ὁποῖοι τόν πληροφόρησαν, ὅτι βασίστηκαν πάνω στά δικά του Προλεγόμενα καί στίς δικές του ἐπιστημονικές εἰσηγήσεις. Ὅτι ἕνα χριστιανικό καί ἐπιστημονικό ὄνειρο ἔγινε πραγματικότητα μετά ἀπό 33 ὁλόκληρα χρόνια!

Ἀγαπητοί μου,

Ἀνενδοιάστως θά ἔλεγα, ὅτι ὁ κύριος Παπαδόπουλος, μέ τήν ἀκάματη ἐπιστημονική του δραστηριότητα καί τήν ἔρευνα τῶν πηγῶν, πέτυχε γιά τήν Ἱστορία τῆς Κύπρου ὅ,τι πέτυχε γιά τή Βυζαντινὴ Ἱστορία ὁ Σπυρίδων Ζαμπέλιος μέ τίς «Βυζαντινές του μελέτες», πέτυχε ὅ,τι καί ὁ Κάρολος Κρουμπάχερ μέ τό ἔργο του «Ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς Λογοτεχνίας», πέτυχε ὅ,τι καί ὁ Διονύσιος Κόκκινος μέ τό ἔργο του «Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως».

Γιά τοὺς λόγους αὐτοὺς πολὺ δικαιολογημένα ἡ Κυπριακὴ Πολιτεία τοῦ ἀπένειμε τό Ἀριστεῖο Γραμμάτων καί Τεχνῶν καί τό Ἀνώτατο Πνευματικὸ Ἰδρυμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, βραβεῖο «διὰ τήν ὅλην αὐτοῦ ἐπιστημονικὴν δρᾶσιν καί διὰ τό ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἑρευνῶν Κύπρου ἐπιτελούμενον ἐθνικὸν ἔργον».

Ἀξίως, ἐπίσης, τὰ Πανεπιστήμια Θεσσαλονίκης τό 1977, Κύπρου τό 1999 καί Ἀθηνῶν τό 2003 τόν ἀνακήρυξαν ἐπίτιμο διδάκτορά τους.

Τό 2009 ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, ἀξιολογήσασα τήν ὅλη ἐπιστημονική καί ἐθνική του προσφορά, τόν καλεῖ ἐκ δευτέρου καί τόν ἀνακηρύσσει «Ξένον Ἐταῖρον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν».

Ἐπίσης στή Γαλλία ἀνακηρύσσεται «Ἀξιοματοῦχος τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς» καί στήν Ἰσπανία «Ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Βασιλικῆς Ἀκαδημίας τῆς Βαρκελώνης».

Τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας τόν τιμᾷ μέ τό ἀνώτατο παράσημο τοῦ Ἁγίου Μάρκου, γιά τή συμβολή του στήν ἵδρυση τῆς πρώτης Ὁρθόδοξης Ἐπισκοπῆς καί τῆς πρώτης Ἐκκλησίας στό τότε

Βελγικό Κογκό.

Ἡ Ἐκκλησία Κύπρου δέν θά ἦταν ποτέ δυνατόν νά μή ἐκπληρώσει καί αὐτή τό ἠθικό της χρέος ἀπέναντι σέ μία τέτοια λαμπρή καί ὀτρερή ἐπιστημονική προσωπικότητα. Διά τοῦτο, σήμερα, μετά ἀπό ὁμόθυμη ἀπόφαση τῆς περί ἡμᾶς Ἀγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου, ἐκπληρώνουμε τό ὕψιστο τοῦτο χρέος μας πρός τόν πολυσέβαστό μας κύριο Θεόδωρο Παπαδόπουλο.

Ὁμολογῶ, ὅτι μέσα μου αἰσθάνομαι βαθύτατη χριστιανική τρυφή, γιατί ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μέ ἀξιώνει νά ἀπονεύω, ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, στόν πολυσέβαστό μας φίλο τό Χρυσοῦν Παράσημο τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα, εἰς ἔκφραση τῆς τιμῆς, τοῦ βαθύτατού μας σεβασμοῦ καί τῆς εὐγνωμοσύνης μας, πού νοιώθουμε στό πρόσωπό του, γιά τά ὅσα μέ τόση εὐσυνειδησία καί ἀκάματη φιλοπονία προσέφερε πρός τήν Ἐπιστήμη, πρός τήν Παιδεία, πρός τήν Πατρίδα καί πρός τήν Ἐκκλησία.

Πολυσέβαστέ μας κύριε Θεόδωρε Παπαδόπουλε, εἶψαν τά ἔτη σας πολλά καί εὐλογημένα ἀπό τό Δωρεοδότη Κύριο».

Ἔπεται ἡ ἀντιφώνηση τοῦ κ. Θεοδώρου Παπαδοπούλου:

«Μακαριώτατε, Ἀγιοι Συνοδικοί, σεβαστόν Ἱερατεῖον, ἐκλεκτοί προσκεκλημένοι, Κυρίες καί Κύριοι,

Ἐκφράζω θερμάς εὐχαριστίας καί τήν ἄκρατον εὐγνωμοσύνην μου πρός τόν Προκαθήμενον καί τά Μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου διά τήν προσγενομένην πρός ἐμέ τιμήν τῆς ἐπιβραβεύσεως τοῦ ἐπιστημονικοῦ μου ἔργου μέ τό Χρυσοῦν Παράσημον τοῦ θεμελιωτοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, Ἀποστόλου Βαρνάβα. Τό ἔργον τοῦτο, τό ὁποῖον ἀφορᾷ εἰς τήν ἱστορίαν τῆς πατρίδος μας, ἐκρίθη ἀναγκαῖον ἤδη ἀπό τῶν ἀρχῶν τῆς ἀρχιερατείας τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', ὁ ὁποῖος, μεταξύ ἄλλων, ὑπῆρξε ὁ ἰδρυτής τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἑρευνῶν, καθὼς καί τοῦ, ὑπό τήν ἐπωνυμίαν τοῦ ἰδίου, συσταθέν-

τος Πολιτιστικού Ίδρύματος. Ἡ ἀνάπτυξις τῶν Κυπριολογικῶν ἐρευνῶν, ἐκρίθη ἀναγκαῖον, ὅπως ἐπιστεφθῇ διὰ τῆς συντάξεως μιᾶς ὀλοκληρωμένης ἱστορίας τῆς πατρίδος μας, καλυπτούσης τοὺς ἀρχαίους χρόνους, τὴν Βυζαντινὴν περιόδον, καὶ τὴν διὰ μέσου μεγάλων καὶ δυσκόλων περιόδων, κατὰ τὰς ὁποίας διευφισθητή η ἑλληνικὴ ταυτότης τῆς νήσου, μέχρι τῆς πολιτικῆς τῆς ἀνεξαρτησίας τὸ ἔτος 1959.

Ἡ ἐκπόνησις μιᾶς τοιαύτης διαχρονικῆς συνθέσεως τιμητικῶς ἀνετέθη εἰς ἐμέ μετὰ τὴν λήξιν τῆς θητείας μου εἰς τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν καὶ τὴν ἀκολουθήσασαν ἔνταξίν μου εἰς τὸ Πολιτιστικόν Ἰδρυμα Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'. Διὰ τὴν συγγραφὴν τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον εἶναι συλλογικόν, ἐστρατολογήθησαν ἐπιφανεῖς Κύπριοι, Ἑλλαδίτες, καθὼς καὶ Εὐρωπαῖοι ἱστορικοί, ἀναλόγως τῆς εἰδικότητος ἐκάστου. Δι' ἐκάστην δέ ἱστορικὴν περίοδον ἐξεπονήθησαν ἐκτενέσταται βιβλιογραφίαι, διασφαλίζουσαι τὴν τεκμηρίωσιν τοῦ ἔργου. Μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκυκλοφόρησαν ἕξι τόμοι τοῦ ἔργου καὶ τρία παραρτήματα, περιέχοντα ἀναγκαίως εἰκονογραφήσεις: Παραμένει δέ ἡ ἔκδοσις τοῦ ἐβδόμου καὶ τελευταίου τόμου τοῦ ἔργου, ὁ ὁποῖος θὰ πραγματευθεῖ τὴν περίοδον τῆς Ἀγγλοκρατίας καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐκπόνησις διατελεῖ ὑπὸ ἐκτέλεσιν.

Ὁ τελευταῖος αὐτός τόμος διήκει ἀπὸ τοῦ ἔτους 1878 μέχρι τοῦ ἔτους 1959, ἔτους τῆς ἀναδείξεως τῆς Κύπρου εἰς ἀνεξάρτητον πολιτικὴν ὄντοτητα. Δέν εἶναι δυνατόν νά ἀντιπαρέλθω τὸ ἐπίτευγμα αὐτό, χωρὶς νά ἐπισημάνω τὸν πενταετὴ ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα σύμπαντος τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν καθοδήγησιν τῆς Ἐθνικῆς Ὁργανώσεως Κυπρίων Ἀγωνιστῶν καὶ τῶν μεγάλων θυσιῶν, τὰς ὁποίας ὁ Ἀγὼν αὐτός συνεπήγετο, διὰ τὴν ἀποτίναξιν τοῦ ἀποικιοκρατικοῦ καθεστώτος, τὸ ὁποῖον ἐπέβαλεν ἐπὶ τῆς Νήσου ἡ κατὰ τὰ ἄλλα φημολογουμένη ὡς προοδευτικὴ Ἀγγλικὴ ἐπικράτεια.

Εἰς ἐνδεχομένην παρατήρησιν, διατί δέν περιελήφθη ἡ μετὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν περίοδος, ἡ ἀπάντησις εἶναι μία: Εἰς τὴν σύγ-

χρονον διεθνῇ ιστοριογραφίαν ἀποφεύγεται, κατὰ κανόνα, ἡ περίληψις συγχρόνων γεγονότων, τῶν ὁποίων ἡ πραγμάτευσις, λόγω πληθώρας ἀντιφασκόντων παραγόντων, δύναται νά καταστῇ προβληματική καί ἡ ἀντικειμενικότης της νά ἐπηρεασθῇ ὑπό ὑποκειμενικῶν δημοσιογραφικῶν κρίσεων. Ἡ ἀντικειμενικότης τῆς μετὰ τήν ἀνεξαρτησίαν περιόδου θά καταστῇ δυνατή, ἀφ' ὅτου ἡ νέα γενεά Κυπρίων ιστορικῶν ἀπομακρυνθῇ χρονικῶς αὐτῆς καί τήν διαπραγματευθῇ ὡς νέαν ιστορικήν περίοδον, μέ πνεῦμα νηφαλιότητος καί ἀντικειμενικότητος.

Ἐπιτρέψατέ μου, ἐν τέλει, νά ἀπευθύνω τάς εὐχαριστίας μου εἰς τόν Διευθυντήν καί τό προσωπικόν τοῦ Πολιτιστικοῦ Ἰδρύματος Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' διά τήν κατανόησιν τοῦ ἔργου μου καί τάς διευκολύνσεις, τάς ὁποίας μοῦ παρέχει εἰς τήν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων μου.

Καί πάλιν, Μακαριώτατε, ἐκφράζω τά διάπυρα αἰσθήματα τῆς εὐγνωμοσύνης μου, τόσον πρὸς Ὑμᾶς ὅσον καί πρὸς ὅλα τά Μέλη τῆς Ἀγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου διά τήν ὑψίστην πρὸς τό πρόσωπόν μου τιμήν, ἥτις ἐκφράζεται μέ τό Χρυσοῦν Παράσημον τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα.

Σᾶς εὐχαριστῶ».
